

Inhoud

Hutfotografie	6	Noord-Holland	
Je eigen vaste schuilhut	14	30	Balgzandpolder 148
Creatieve hutfotografie	22	31	DJ hut Purmerbos 152
Hutfotografie in de nacht	28	32	DJ hut Waterland 156
		33	Fotohut Marken 160
		34	Fotohut Ilperveld 164
		35	Fotohut Gooi 168
Groningen		Zuid-Holland	
1	HBN Fotohut 10 34	36	WeidevogelHuijs Alblasserwaard 172
2	Vogelhut Rond de Waterplas 38		
Friesland		Zeeland	
3	Gruttoland 42	37	Boshut Clinge 176
4	Vogelkijkhut De Havik 46		
5	Dreamspot fotohut 50	Noord-Brabant	
6	HBN Fotohut 9 54	38	Steenuilenhut 180
Drenthe		39	Vogelhut Wettens Broek 184
7	Nachtdieren, marterhut 58	40	Vogelhut Heeze 188
8	Luxe vogelfotohut 62		
9	Fotohut Uffelte 66	Limburg	
Overijssel		41	Fotohut Maasduinen 192
10	HBN Fotohut 3 70	42	Observatieplaats Hegelsom 196
11	HBN Fotohut 7 74	43	Woonkamerhut 200
11	HBN Fotohut 8 78	44	Fotohut Ambyerheide 204
12	Hut 1 Tuinhut 82		
13	Hut 2 Sallandse Heuvelrug 86	België	
14	Hut 3 Vogelhut Espelo 90	45	Fotohut Groenpootruiter 208
15	Hut 4 Boshut Lichtenberg 94	46	Hut 1 (Multisoortenhut) 212
16	Hut 5 Boshut Zuurberg 98	47	Hut 2 Boshut (naaldhout) 216
17	Hut 6 Tuinhut 2 102	48	Hut 3 Landbouw en bos 220
19	HBN Fotohut 4 106	49	Hut 4 Steenuil 224
20	HBN Fotohut 5 110	50	Hut 5 Bosuil 228
Gelderland		51	Hut 6 Trekvogels en meer 230
21	Noctua Nature Hides 112	52	Hut 7 Bos en heide 234
22	Fotohut Eerbeek 116	53	Hut 8 Roofvogels 238
23	Veldhut Nieuw Milligen 120	54	Hut 10 Akkervogels 242
24	Wildkansel Natuurcentrum Veluwe 124	55	Fotohut De Mast 246
25	Vogelhut Vuren 128	56	Boshut Wim 250
Utrecht		57	Schuilhut Herentals 254
26	Vogelhut Utrecht 132	58	Fotografiehut dassen 258
27	Multi-soorten en ijsvogelhut 't Spijk 136	Duitsland	
29	Fotohut Vijfheerenlanden 140	59	Wasbeerhut Eifel 262
28	De Vroege Vogelhut 144	Openbare fotohutten	266
		Overzicht professionele fotohutten	285

Er is niets zo intiem als vanuit een schuilhut te fotograferen. Goudhaan. 700mm; 1/500s bij f/6.3; ISO 1600.

Hutfotografie

Het lijkt allemaal zo simpel. Je huurt een hut van iemand die al het werk vooraf gedaan heeft en je legt het voer neer, de vogels komen langs en je kunt fotograferen, met de mooiste plaatjes als resultaat. Toch vraagt hutfotografie ook de nodige aandacht. Denk daarbij aan zaken als: wat en waar voer ik, hoe ziet de achtergrond eruit, hoe voorkom ik storende elementen in het beeld, hoe bevries ik de actie en hoe zorg ik dat ik mijn kansen pak zonder dat ik de dieren door een te snelle actie verjaag? In dit hoofdstuk lopen we systematisch alle zaken van belang door.

Tekst: **Andius Teijgeler en Bob Luijks**, foto's: **Arno ten Hoeve**

Waarom een hut bezoeken?

Hutfotografie is zeker niet voor iedereen. Het vraagt geduld en toewijding. Je bent beperkt in je bewegingsvrijheid en niet alle hutten zijn even comfortabel. Ook is je zicht vaak beperkt en moet het gebeuren op de setting voor de hut of in de directe omgeving ervan. De vogels en zoogdieren moeten zich maar net melden op het door jou gehoopte plekje, voor zover ze überhaupt verschijnen.

Verschijnen de vogels en zoogdieren, dan komen ze vaak veel dichterbij dan wanneer je in de vrije natuur je onderwerpen voor de lens krijgt. Dat biedt kansen voor mooie registratiebeelden, portretjes en actiebeelden. Actie kan bestaan uit interactie tussen soortgenoten, maar ook tussen verschillende soorten. Voor soortenjagers kunnen hutten geschikt zijn, maar realiseer je dat de aanwezigheid van vogels en zoogdieren nooit gegarandeerd wordt. De natuur blijft (gelukkig maar) onvoorspelbaar. Wees dan ook niet enorm teleurgesteld als het een keer tegenzit, maar geniet van wat er wel voor de hut verschijnt. Vaak vraagt het ook veel geduld en zijn de beste waarnemingen aan het begin en einde van de dag.

Veel creatief ingestelde fotografen wijzen erop dat de meeste hutfoto's op elkaar lijken. Dat is inderdaad het geval, maar tegelijkertijd hoeft dat voor de maker geen probleem te zijn, als die het zelf waardeert. Maar ook fotografen die originele en meer creatieve beelden willen maken, kunnen prima vanuit hutten fotograferen. Soms mag je de setting aanpassen, en anders kun je altijd nog op 'andere' wijze gebruikmaken van licht en creatieve technieken om originelere beelden te maken.

Welke hut ga ik bezoeken?

De eerste kennismaking begint online. Er zijn veel hutten met elk hun eigen setting, soorten en (on)mogelijkheden. Ga je gewoon voor een gezellig dagje fotograferen of hoop je die ene specifieke soort op de foto te krijgen? In het laatste geval doe je er verstandig aan je nog wat beter in de hut te verdiepen.

Voor welk type hut kies je? Ga je voor een hut in een bosrijke omgeving of kies je juist voor een hut met een waterplas of weiland voor de hut? Of heb je al wat meer ervaring en ga je voor de extra uitdagingen van een nachthut?

Wil je per se een specifieke soort, zoals de ijsvogel, voor de hut hebben en fotograferen? Hou er dan ook rekening mee in welk seizoen die soort zich het vaakst laat zien. Wellicht bestaat er een Facebookgroep van de hut en kun je zo bekijken wat er de afgelopen dagen gezien is. Staar je niet blind op de soortenlijstjes of soortengalerijen die je op de meeste sites vindt. Sommige soorten hebben zich maar een enkele keer voor de hut laten zien, maar tellen wel mee voor de statistieken.

Ook kan het geen kwaad om te kijken waar de hut is en hoelang je moet rijden om er te komen. Voor veel hutten zal het een lange reis zijn, en mits een vergelijkbare hut dichtbij is, is er wellicht een aantrekkelijker alternatief. Kan het niet anders en wordt het bijvoorbeeld ruim twee uur rijden, overweeg dan om in de buurt te overnachten. Uiteraard brengt dat extra kosten met zich mee, maar tegelijkertijd helpt het om maximaal gebruik te maken van de hut. Het is dan makkelijker er vroeg te zijn en/of langer te blijven.

Glanskop in meegenomen beukentakje. 500mm; 1/400s bij f/5; ISO 1600.

Goudvink. 420mm; 1/100s bij f/5.6; ISO 800. Foto: Bendiks Westerink.

Je eigen vaste schuilhut

Menig vogelfotograaf droomt van een eigen vaste schuilhut. Alleen, met een maat of met een groepje. Liefst op ooghoogte met de vogels, omdat dit indringende, intieme beelden oplevert. Met een directe omgeving die je zowel voor de vogels als fotografisch zo aantrekkelijk mogelijk kunt maken. Eerste voorwaarde is een plek waar de kans op verstoring en vernieling heel klein is.

Tekst: **Koos Dansen**, foto's: **fotograaf vermeld bij de foto's**

Het handigst is een eigen geschikte grote tuin of stuk grond, waar je aan de slag kunt. Als je hier niet over beschikt, kun je je hoop op andere terreineigenaren vestigen. Natuurbeheerders hebben behoefte aan goede foto's van de flora en fauna van hun gebied. Je kunt proberen een vergunning te krijgen met het gebruik van je foto's als tegenprestatie. Heb je een boshut met een drinkplaats op het oog, zoek dan een plek zonder ander water in de buurt waar de vogels net zo makkelijk terecht kunnen. Zelf zul je groot gemak hebben van stromend water op tuinslangafstand voor het (bij)vullen van je vijver.

Bereid je voor

Overweeg wat je wilt en maak een plattegrondje en schetsen. Ga proefzitten met de camera met teleobjectief op statief voor je. Meet niet te zuinig op hoeveel ruimte je daarbij naar alle kanten nodig hebt. Ga ook na hoe diep je de grond in moet om op ooghoogte met de vogels of iets daarboven uit te komen. Google via 'schuilhut' en 'hide photography' naar voorbeelden van schuilhutten voor vogelfotografie.

In elk landschapstype geldt dat vogels een goede reden moeten hebben om voor je hut te verschijnen. Aan het water en in moeras kan dit de aanwezigheid of het creëren van een plasdraszone, slikrand of zandbank voor watervogels en steltlopers zijn. Of een vis- en zittak voor een ijsvogel of grotere takken verder weg voor aalscholvers en sterns of een rietrand voor rietvogels.

In dit hoofdstuk beperken we ons tot een boshut, waarmee je kleinschalig tot mooie resultaten kunt komen. In een bos leven vooral kleine vogels van het formaat mees tot en met gaai. Hier kun je al uit de voeten in een wat opener en lichter gedeelte van 20 bij 20 meter. Houd er rekening mee dat een natuurlijk gemengd bos al gauw 40 of meer soorten broedvogels herbergt, terwijl eenzijdig naaldbos hier flink bij achterblijft. Maar in een wat oudere mix van grove den en spar maak je wél kans op aantrekkelijke soorten als kuifmees, zwarte mees, kruisbek, goudhaantje, goudvink en sperwer.

Als je een geschikte plek hebt gevonden, kan de eerste spa in de grond. Aspecten om vervolgens nader onder de loep te nemen zijn: het vijvertje, richting en afstand, de hut, camouflagenet of eenrichtingsruit, het interieur, rond en voor de hut en voer.

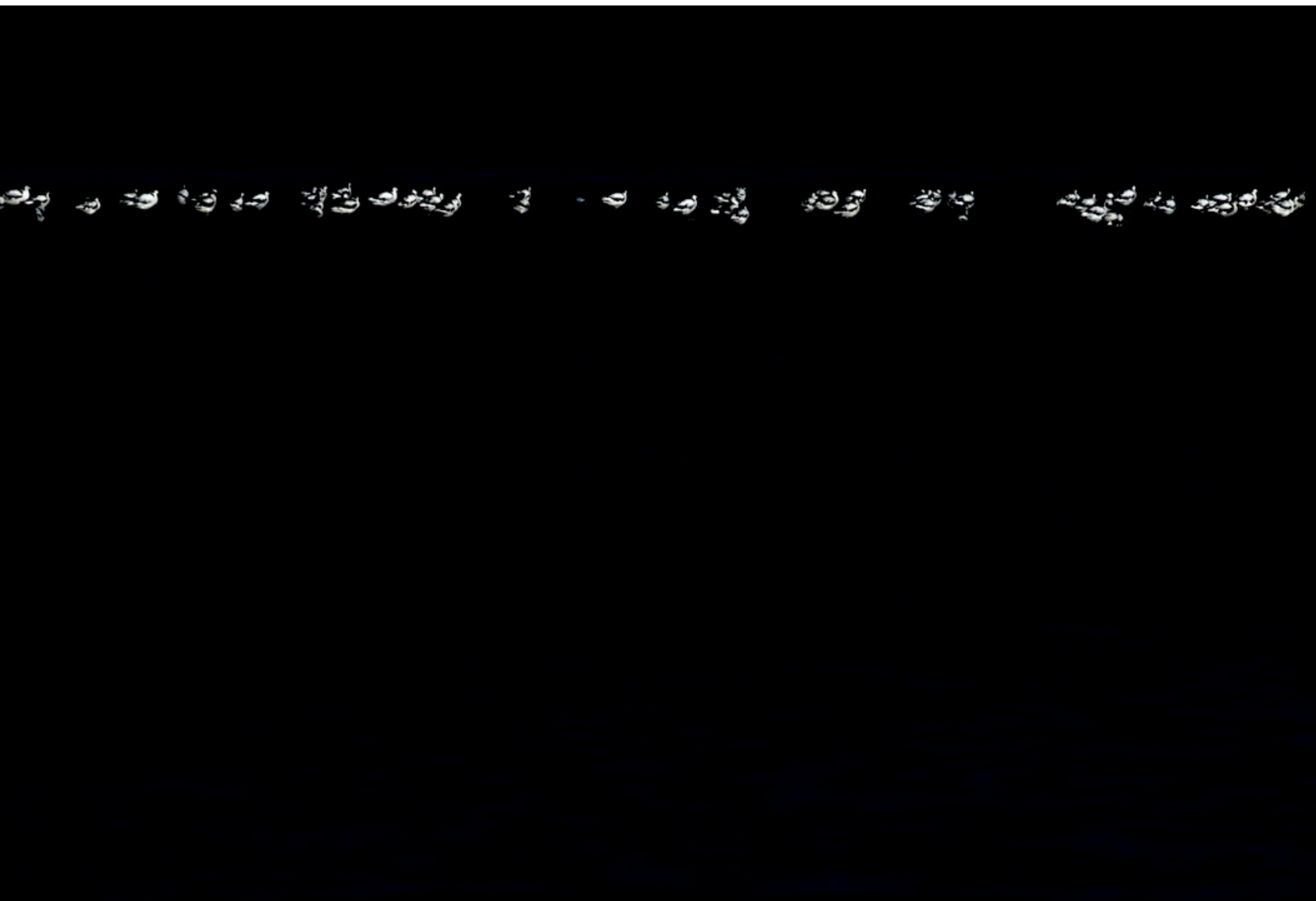
De vijver

De belangrijkste reden voor vogels om naar je hut te komen is dat er een goede drink- en badderplek is. Ze kijken vanuit bomen en struiken of de kust veilig is, vliegen in etappes naderbij, drinken en/of baden, schudden op de oever of in een boompje hun veren, poetsen en vliegen weer verder. In elke fase kan dit fotokansen bieden. Daarvoor volstaat een klein vijvertje al. Maar als we de vogel(s) ook met spiegelbeeld willen vastleggen, moet de vijver langer zijn en niet te ver van de hut beginnen.

Het eenvoudigst kun je uitgaan van een rechthoek met opstaande planken. Hierin en eroverheen drapeer je vijverfolie. Belangrijk is dat je de vijverfolie laat doorlopen tot aan het maaiveld, zodat niet via de grond een capillaire werking optreedt, die de vijver leegzuigt. Aan de voorkant maak je het water onbereikbaar met lage dunne draadjes omdat je de vogels hier op de rug kijkt. Stammetjes belemmeren hier gauw het zicht omdat je zelf laag zit. Je kunt ook een vijver aanleggen die helemaal tot aan de hut doorloopt. Langs het voorste deel van de zijkanten kun je wel heel goed het water onbereikbaar maken met stammetjes op de oever. Die kies je zo dat zij een natuurlijk decor vormen voor vogels die er op gaan zitten. Zo concentreer je de dorstigen en badgasten in het achterste deel van de vijver, waar je een zandstrandje aanlegt. Voor de variatie kun je dit bekleden met bijvoorbeeld mos, schors of herfstbladeren. Hoe flauwer het vijvergedeelte achter de vogel(s) oploopt, hoe mooier deze loskomen van de achtergrond. Lukt het niet om een plek te vinden met stromend water op tuinslangafstand, overweeg dan of je je niet zult beperken tot een kleine lokvijver. Anders sjouw je je al gauw een ongeluk aan water.

Historische foto's uit begin jaren tachtig van de toenmalige boshut van Aart Smit en Koos Dansen tussen Nunspeet en Elspeet. Foto: Koos Dansen.

Kluten low key. 400mm; 1/8000s bij f/9; ISO 100.

Creatieve hutfotografie

Bij hutfotografie krijg je de dieren op een presenteerblaadje in een door de verhuurder gecreëerde setting. Na verloop van tijd ga je daarom bepaalde elementen in de foto's herkennen, zoals individuele takken en stronken bij een vogelhut. Dat hoeft niet erg te zijn, maar voor sommigen is het een reden om hutten in het geheel te mijden. Hutten zouden niet genoeg mogelijkheden bieden tot creativiteit. Hutfotografie heeft echter ook grote voordelen. Je krijgt vaak veel meer dieren voor de lens dan in de vrije natuur, ook nog eens van dichterbij, waardoor je maximaal de ruimte krijgt om te experimenteren en op zoek te gaan naar creatievere foto's.

Tekst en foto's: **Andius Teijgeler**

Belichting

Het eerste waar je mee kunt spelen is uiteraard de belichting. Afhankelijk van de setting en het weer kun je high of low key beelden maken, waar je langer naar kunt kijken dan 'standaardfoto's'.

Bij low key moet het onderwerp in het licht staan; een zonnige dag is dan ook een must. Het mooist is spotlight-licht, waarbij het felle licht maar op een klein deel van de setting valt. Het helpt als je vogel (of zoogdier) een licht uiterlijk heeft, maar een licht accent kan al genoeg zijn, zoals de gele oogring bij een mannetjesmerel. De achtergrond is verder donker. Bij het fotograferen belicht je minimaal één stop onder, maar vaak wel twee of drie stops, soms zelfs meer.

In de nabewerking kun je eventuele lichtplekjes in de achtergrond wegwerken, het onderwerp nog wat oplichten en de achtergrond nog wat donkerder maken. Soms kan het makkelijk in Lighthouse, andere keren vraagt het iets meer werk. Het beeld hiernaast is bijvoorbeeld gemaakt in een hut bij het Oostvaardersveld op een klaarlichte dag. De kluten stonden in de schaduw en dicht bij riet. De foto werd drie stops onderbelicht. In de nabewerking zijn nog behoorlijk wat vlekken verwijderd, omdat het wateroppervlak wat rommelig was. De achtergrond is donkerder gemaakt en de hooglichten en witten zijn opgehoogd. Het resultaat zullen sommigen waardeerden, anderen juist niet. Volg hierin je eigen weg.

Het tegenovergestelde van low key is high key. Je beeld bestaat nu vooral uit lichte tinten met hooguit wat kleine donkere accenten. Vogels tegen een grauwe lucht of water zijn daarbij ideaal. Het vele licht is voor je camera lastig, waarbij onderbelichting op de loer ligt. Je moet daarom flink overbelichten om een beeld over te houden waarin vormen de belangrijkste rol spelen. Het hoeft niet erg te zijn dat delen van de omgeving wit uitblijven, zeker als er daar toch geen details aanwezig zijn, maar voorkom dat hetzelfde gebeurt bij jouw onderwerp. Het voorbeeld toont wederom kluten, gemaakt in de Balgzandpolder op een bewolkte dag.

Ook hier was wat nabewerking nodig. Er moesten vlekken verwijderd worden en de achtergrond is nog iets verder opgelicht. Wel is er een beetje rimpeling in het water behouden. Dat mocht niet te veel zijn, want het ritme zou daardoor verstoord worden.

Tegenlicht

De meeste hutten zijn niet gebouwd voor tegenlicht. Heel begrijpelijk, daar veel fotografen niet met tegenlicht willen fotograferen. Toch kun je bijzondere beelden creëren met deze lichtrichting. In Marken, maar ook bijvoorbeeld in de Balgzandpolder en de Poelruiter in het Oostvaardersveld, kun je wel met tegenlicht aan de slag. In Marken zelfs zowel in de ochtend als in de avond. Let met name op waar er door de laagstaande zon een gouden band in het water komt en

Kluten in high key. 700mm; 1/250s bij f/6.3; ISO 3200.

Bunzing, 500mm; 1/250s bij f/4; ISO 5000.

Nachtdieren, marterhut

Edo van Uchelen is een absolute expert op het gebied van marters. Hij schreef onder andere een boek over kleine marterachtigen: bunzing, hermelijn en wezel. Ook heeft hij al jaren hutten in Vledder voor marterachtigen. Wanneer je deze huurt, profiteer je van zijn kennis en enorme ervaring. Waar er in eerste instantie verschillende fotohutten waren voor dassen en voor steen- en boommarter, is er tegenwoordig één luxe nachthut. Overdag wordt dezelfde hut aangeboden voor het fotograferen van vogels.

Tekst en foto's: **Andius Teijgeler**

De setting wordt continu verlicht. Dat neemt niet weg dat de ISO-waarden omhoog moeten naar zeker zo'n 5000. Heb je geen lichtsterk objectief, dan dien je een nog hogere ISO te gebruiken. Een sluitertijd van 1/200 seconde is meestal mijn startpunt. In het geval dat ik een scherpe foto heb, probeer ik het met een langere sluitertijd. Dat kan werken als het dier stilzit. Neem een groot aantal foto's, dan is de kans dat er voldoende scherpe tussen zitten groter. Dit kan natuurlijk alleen als je een stille camera hebt. Check ook regelmatig het histogram.

Al snel actie

Omdat ik graag in de nacht vanuit hutten fotografeer, bezoek ik al jaren regelmatig Edo's hutten. De ervaringen zijn uniek. Meestal moest ik enige tijd wachten voordat een das, steenmarter of boommarter voor een hut verscheen. De spanning bouwde op en als er dan een dier voor de hut verscheen, begon het fotograferen. De ervaring met de huidige hut is anders. Wanneer Edo het voer heeft neergelegd, zie je vaak vrij snel de eerste dieren verschijnen.

De razendsnelle bunzing was bij mijn bezoeken meestal de eerste. Het is ongelofelijk lastig om die snelle rover goed vast te leggen. Hij rent rond en blijft bijna niet zitten. Als het toch gebeurt, heeft hij vaak voer in zijn bek. Dat vind ik minder en ik ben dan ook blij als er een exemplaar stilzit zonder voer.

Bij bijna alle bezoeken kreeg ik de steenmarter op bezoek. Wanneer die uit het donker verschijnt, gaat mijn hart wat sneller kloppen. De steenmarter is gek op de gevoerde zoutloze pindakaas. De kunst is om dat buiten het beeld te houden. Vaak moet ik wel zoeken naar het juiste plekje om de steenmarter vast te leggen. De setting is namelijk nogal druk. Dit komt natuurlijk ook doordat het voer voor de marters verstopt wordt, zodat je het niet ziet en de marters hun best moeten doen.

Tussen de bloeiende bloemen komen de steenmarters goed tot hun recht, maar ook als het lukt om ze enigszins te isoleren bij een donkere achtergrond, kun je heel mooie beelden maken. In de nabewerking kun je ze met Lightroom verder perfectiëren door met de filters het onderwerp en/of de achtergrond te selecteren. Bij dit soort hutten helpt het ook dat je tegenwoordig met Lightroom en andere software heel goed de ruis kunt verwijderen.

Trouwe gasten

Vaste bezoekers bij de huidige hut zijn ratten, egels en muizen. De muizen en ratten zijn behoorlijk alert, daar de bunzing en de andere marters ze zullen pakken als ze de kans krijgen. In het schrift met waarnemingen zie je af en toe dat er weer één gepakt is.

Boommarter.

500mm; 1/5000s bij f/4; ISO 8000.

Hut 1 Tuinhut

De naam zegt het al: je fotografeert bij deze hut in de tuin van eigenaar Arjan. Je kunt er vanaf 8.00 uur tot 17.00 uur terecht. Het deel van de tuin waar de tuinhutten staan, bevat een mooie vijver en een verhoogde waterbak, waaraan hut 1 ligt. Er staan twee stokjes voor de ijsvogel; de hut is dan ook beroemd om de duikbeelden van deze vogel.

Tekst en foto's: **Andius Teijgeler**

Met mijn slaperige kop maak ik in de ochtend een fout. Ik ga in hut 2 zitten, omdat ik ervan overtuigd ben dat ik die gehoord heb. Al snel word ik uit mijn droom verlost: een andere fotograaf stapt de hut binnen. Gelukkig een bekende, anders zou ik me helemaal doodschamen. Terwijl ik mijn camera's klaarmaak en mijn statief opzet, legt Arjan het voer bij de hut en doet de bestelde visjes in het water. We maken nog even een praatje, waarbij hij vertelt over de mogelijke komst van de sperwer, de blauwe reiger en de ijsvogel.

Van start met de ijsvogel

Inmiddels regent het en is het daardoor behoorlijk donker geworden. Terwijl ik, genietend van de mooie setting, door het linkerraam probeer een vink vast te leggen, zie ik recht voor de hut een ijsvogel op een stokje landen. Gauw ga ik daar recht voor zitten.

Na het bekende ijsvogel-op-een-takje-beeld wil ik duikbeelden maken. Dat blijkt een heel forse opgave met het ontbreken

500mm; 1/500s bij f/4.5; ISO 6400.

van licht. Ik zet de ISO op 12.800 en neem 1/5000 seconde als sluitertijd. Met f/4 is de foto onderbelicht, maar ik wil de ISO-waarde niet nog verder opvoeren. De eerste probeersels zijn verre van goed.

Andere soorten

Met een aanval van een sperwer verdwijnen alle vogels in één klap. Eventjes blijft het stil. De huismussen en koolmezen komen als eerste weer terug. Niet veel later zijn grote bonte specht, gaai, merel, pimpelmees en ekster weer present. Heel even zie ik een tjiftjaf. Nadat ook een roodborstje op de setting is verschenen, komt de ijsvogel terug.

Al vrij snel duikt een tweede ijsvogel op. Die jaagt de eerste weg en zet de achtervolging in. Het giet inmiddels pijpenstelen. Gelukkig is de weersverwachting voor de middag beter.

De bloemen in de tuin bloeien begin augustus volop. Met een schuin oog kijk ik of er op de juiste plek iets landt. De Turkse tortel doet dat, net als de gaai, die ik een insect zie pakken. Als het even minder regent komt de eekhoorn voorbij. Die springt af en toe over het water. Mijn 500mm-objectief is dan te veel. Ik zet mijn 70-200mm met een 1,4x-converter op mijn camera, maar ook dan blijft het een rappe uitdaging.

Nieuwe kansen op duikbeelden

De mindere zoom zorgt voor iets grotere kansen met de weer teruggekeerde ijsvogel, maar het beeld wordt niet top. Het is rommelig en niet perfect scherp. Terug naar de vaste 500mm. Dan maar het risico dat ik een vleugel mis. Dat gebeurt ook nog, maar de beelden waar de ijsvogel in zijn geheel op staat zijn al ietsje beter. Rond de middag maak ik gebruik van het aanwezige toilet. Wat een luxe!

Setting 1.

Setting 2.

Kerkuil. 500mm; 1/100s bij f/4; ISO 640.

Noctua Nature Hides

De kerkuilen- en steenuilenlocatie van Noctua Nature Hides zijn eigendom van Hans Menop en Cees Uri. Ooit hoorde ik van hun hut en besloot te proberen die te boeken. Dat kon niet heel lang van tevoren, omdat zekerheid over aanwezigheid van de kerkuilen op de setting pas relatief kort van tevoren te geven is. Hans Menop raadde mij twee keer af om te komen, maar in 2018 bezocht ik de plek voor het eerst.

Tekst en foto's: **Andius Teijgeler**

De plek voor de kerkuilen is op het boerenbedrijf van Hans. De kerkuilenkast hangt in een enigszins vervallen ogende schuur op de zolder. Daar is ook een setting gemaakt, die af en toe tijdens het seizoen wordt aangepast. In overleg met Hans kun je daar wijzigingen in aanbrengen. Verder spreek je met hem

af waar hij voert. Dat gebeurt zowel met dode als met levende muizen. De setting wordt continu verlicht. Dit licht kun je hoger zetten op de plek waar je zit: in een ander gebouwtje recht tegenover de setting. Doordat de wand van de zolder is verwijderd, heb je mooi zicht op de setting.

Veel wachten

Bij mijn bezoek in 2018 gaf Hans uitgebreide uitleg over de werking van de verlichting (verhogen bij aanwezigheid van de kerkuil), de camera-instellingen en het gedrag van de kerkuil. Erg handig om te weten is dat onderbelichten tot wel twee stops nodig is om geen uitgebeten borst van de uil te krijgen. Ook gaf hij me wat antimuggenspray, hetgeen geen overbodige luxe is. Vervolgens legde hij de muizen op de afgesproken plekken en het wachten kon beginnen.

En wachten moest ik, ruim twee en een half uur. Ondertussen hoorde ik het gebedel van de jonge kerkuilen, het gekrijs van opgewonden merels en vele andere vogels. Volgens mij hoorde ik ook nog een aantal harde schreeuwen van de steenmarter, wat kan verklaren dat de kerkuil wat langer wegbleef.

Tussendoor testte ik af en toe of de door mij opgestelde camera's nog goed stonden ingesteld op de punten die ik wilde fotograferen. Ik gebruikte de camera met 500mm-objectief met name voor verschillende posities en de camera met een zoomobjectief hield ik gericht op de twee open ramen in de setting. Een 300mm-objectief is overigens voldoende voor het fotograferen. Lichtsterkte is daarbij uiteraard een belangrijke factor. Mijn 500mm maakte het soms onmogelijk de hele kerkuil vast te leggen.

Kerkuil in actie

De eerste plek waar de kerkuil zich liet zien was op een balk hoog boven op de zolder. Daar zat hij maar kort, om vervolgens snel een van de ramen in te duiken, waarachter een muis was verborgen. In hoog tempo vloog de kerkuil er weer vandoor naar de nestkast. De jongen lieten zich goed horen en de kerkuil spoedde zich terug. Hij bleef in hoog tempo muizen ophalen, waardoor het maken van een foto met muis erg lastig was.

Na verloop van tijd nam de nervositeit af en bleef de kerkuil op een aantal vaste posities. Het bood mij mogelijkheden om prachtige foto's te maken van de kerkuil op uitkijk, de lens in kijkend. Na het tussenvoegen van een converter kon ik zelfs een portret maken.

Rond middernacht vertrok de kerkuil voor een langere periode. Omdat alle prooien waren opgehaald, ik een aantal mooie beelden had en er nog een terugreis naar Amsterdam wachtte, besloot ik ook te vertrekken. Het is overigens ook het tijdstip waarop in principe de sessie afgelopen is. Vaak komt Hans dan nog gedag zeggen en de lichten uitschakelen. Ik had hem aangeboden dat zelf te doen, hetgeen een kleine moeite is.

Kerkuil. 500mm; 1/100s bij f/4; ISO 2000.

Slobeend man. Foto: Arno ten Hoeve. 600mm; 1/1600s bij f/5,6; ISO 1600.

Balgzandpolder

Vanaf de Afsluitdijk komend (Arno woont in Groningen, red.) zijn weidsheid, wind en ruimte de termen die naar boven komen. En bunkers. En dijken. En vogels, natuurlijk. Gelukkig maar. Altijd vogels. De routebeschrijving volgend komen we bij een openbaar kijkscherm uit. Tientallen lepelaars staan ons op te wachten, rustend boven op een soort enorme bunker. Na vijftig meter lopen komen we bij nóg een 'bunker' uit. Dit blijkt onze hut te zijn.

Tekst: **Arno ten Hoeve**, foto's: **Arno ten Hoeve** en **Daan Schoonhoven**

Daan Schoonhoven en ik lopen verwachtingsvol naar beneden en kruipen de betonnen hut in. Niet bepaald rolstoelvriendelijk. Sterker nog, ik moet eerst alles af en uit doen, voor genoeg bewegingsvrijheid om de stalen trap af te dalen. Nou ben ik niet de meest atletische persoon ooit, maar dit is echt wel een uitdaging als je iets strammer bent. Daan heeft er duidelijk minder moeite mee. Het ligt dus aan mij. We sluiten de stalen deur achter ons en

staan plotseling in het aardedonker. Toch maar weer even op een kier zetten om te zien waar de luiken zitten. Twee grote luiken op stahoogte en twee eronder. We openen een van de onderste dikke stalen luiken van circa 90 x 45 centimeter. Loodzwaar! Voorzichtig maar. Nu is er licht en kan de deur achter ons gesloten worden. Het geluid van kokmeeuwen, visdieven en scholeksters is overdonderend. Heerlijk. Je zit meteen in de sfeer.

Vlak voor de hut zijn twee zandrichels gemaakt waar de vogels op kunnen rusten. Bij de minste beweging zijn ze alert. Het is duidelijk dat de vogels hier niet heel erg gewend zijn aan fotografen. Of ligt het ergens anders aan? We sluiten de camouflagenetten nog wat beter. De rust keert terug. Tenminste, rust ... Een van de kokmeeuwen heeft de kolder in de kop. Hij is zeer territoriaal en vraagt in typerende baltshouding krijsend de aandacht. Het licht is prachtig: fijn tegenlicht van een waterig zonnetje waardoor je door flink over te belichten een sfeervolle foto krijgt.

De hut

Het opengeklapte luik doet dienst als een steunplank. Ik zet de bureaustoel lager om wat minder voorovergebogen te hoeven zitten. De hut is vrij diep ingegraven. Het standpunt wordt daardoor flink lager, maar op waterhoogte kom je niet. Misschien is er een marge ingebouwd om te voorkomen dat de hut bij extreem hoge waterstanden onderloopt. Hoe het ook zij, je zit ongeveer op vijftig centimeter boven de waterspiegel, dus van ooghoogte is geen sprake, behalve uiteraard bij de nijlganzen die even op het eilandje komen staan. Het voordeel van deze hoogte is dat als je lager zou zitten, je altijd de dijk in beeld hebt. Nu is de achtergrond water, een prima keuze dus.

De hut is een kubus van 2 x 2 x 2 meter. Alles massief. We dopen deze hut tot 'Balgzandbunker'. Er staan twee prima bureaustoelen, een vast hoektafeltje en een vast plankje om je spullen voor het grijpen te leggen. Bovenaan zijn er nog twee richels met acht kapstokhaken. Voor de kortbenigen onder ons staan er twee voetenbankjes. Verder is er geen elektriciteit, geen toilet, geen luxe. Alleen wij met de wind en de vogels.

Broedvogels, verstoring en zwemvliezen

We zitten hier op 22 mei, dus het broedseizoen is volop bezig. Tegenover de hut onderaan de dijk ligt een ponton, speciaal voor sterns en meeuwen. Visdieven en kokmeeuwen maken hier dankbaar gebruik van, maar dit is dan ook nog voor een

groot deel de tijd van de trek. De hut kijkt uit op een dijk waar pal achter de Waddenzee ligt. Met hoogwater komen de waadvogels hier overtijen. Tenminste, dat hopen we. Bezoekers in de voorgaande dagen melden in het logboek onder andere oeverloper, kleine plevier, kluut en lepelaar op de eilandjes vlak voor de hut. Helaas is er een visser met een gemotoriseerd bootje bezig, dus een echt rustige hoogwatervluchtplaats is dit nu niet. Toen we aankwamen, was de lucht vol met vogels, waaronder lepelaars. Nu begrijpen we waarom.

Een rijstzak is hier wel handig. Zelf meenemen dus. Nadeel is dat je standpunt dan nog wat hoger wordt. Om door de zoeker te kijken, moet ik te veel vooroverbuigen. Dat hou ik niet al te lang vol. Ik vind het fijner om via live view op mijn uitgeklapte schermje te kijken en zo de foto's te maken. Opeens landt er een mannetjessloboend op volle schoonheid voor de hut. Zo'n knapperd trekt nog meer aan: wilde eenden, grauwe ganzen, krakeend en bergeend. Het is duidelijk het zwemvliezen-uurtje. Het paartje meerkoet mag er ook bij met hun halve zwemvliezen.

Balgzandpotentiebunker

Ik voel aan alles dat er elk moment wat kan gebeuren. Een klapper, een onverwachte soort, een spectaculair moment. Zo'n hut is dit. We herdopen de hut tot 'Balgzandpotentiebunker'. We horen veel soorten die we graag voor de hut zouden krijgen: wulp, kluut, groenpootruiter, zwarte ruit, tureluur, zilver- en kleine plevier. Er vliegt ook van alles langs en over. Helaas, door het grote luik dat voorover geklapt is, kun je moeilijk vliegbeelden maken. Het enorme camouflagenet helpt ook niet echt om alert te zijn. Op den duur ga je er zelfs scheel van kijken, merk ik. Ik schuif voorzichtig wat met het net zodat er een klein openingetje ontstaat waar ik precies doorheen kan kijken.

Wensen

Waar we de auto hebben geparkeerd, staat een groot kijkscherm met drie grote gaten op stahoogte. Vlak daarachter stond een

Om toegang te krijgen tot de robuuste fotohut is enige lenigheid vereist. Eenmaal binnen is het heerlijk toeven.

Eekhoorn. 600mm; 1/640s bij f/5.6; ISO 800.

Boshut Clinge

Denk je aan Zeeland, dan denk je aan de zee, duinen of dijken en polder, maar niet zo snel aan bos. Toch staat in deze recensie een echte boshut centraal. Op naar Clinge!

Tekst en foto's: **Bob Luijks**

Het is begin december; de zon komt lekker laat op. Omdat er veel zon in de verwachting staat, vertrek ik toch al om zes uur richting Zeeland. Dat blijkt maar goed ook, want op de Antwerpse Ring, waar je overheen moet om in het Zuid-Zeeuwse Hulst te komen, is het aanschuiven. Van thuiswerken in coronatijd lijkt weinig terecht te komen. Na ongeveer een half uur laat ik de file achter me en vraag ik me af waar al het verkeer van zojuist gebleven is. Zo druk het is rond Antwerpen, zo heerlijk rustig

is het in Hulst. Op die eerste halte staan grondstatieven en schommelkoppen klaar. Vijf minuten later arriveer ik op de aangegeven parkeerplaats bij de Clinge Bossen.

Vanaf de parkeerplaats is het een kleine kilometer lopen met een duidelijke routebeschrijving in de hand. Dat verveelt geen moment, want het blijkt een wat merkwaardig bos. De letterzetter heeft zijn tanden in de sparren gezet, met volop

dood hout tot gevolg. Een eindje verderop volgt een donker, mysterieus coniferenbos. Gaandeweg passeer je grote, droge greppels (eerder kanalen) die gebruikt worden voor de drinkwaterwinning. Dan ineens sta je voor de hut. Geen hutje, maar een serieus gebouw. In deze voormalige jagershut beschik je over alle ruimte, stromend water, verwarming en elektriciteit. Er staat zelfs een koffiezetapparaat.

Buiten laten de hoofdrolspelers zich direct zien. Eekhoorns dartelen over de bosbodem en de mezen landen haast op je schouder als je met de zonnebloempitten een rondje langs de vijver maakt. Omdat het geen ingegraven hut betreft, is de half ronde vijver verhoogd aangelegd. Dankzij een zachte rand met mossen merk je daar vanuit de hut overigens helemaal niets van (behalve dat de dieren soms even uit het zicht verdwijnen). Eenmaal terug openen de dieren direct de aanval, alsof ze dagen niets gegeten hebben. Het is duidelijk dat de eekhoorns hier de baas zijn; de vogels laten zich steeds maar zeer kort zien. Een soort pitstop à la Max Verstappen: een nootje of zaadje en wegwezen. Het zal de eekhoorns een worst wezen. Zij eten in no-time alle schaaltes – het voer moet je in (te) kleine schaaltes leggen – leeg. Nog geen twee uur na de start is het daarom nodig het voer weer aan te vullen.

Met recht een eekhoornhut

Met de eekhoorns gaat het op en af. Meestal verschijnt er maar eentje tegelijk, maar soms zitten ze met z'n tweeën of drieën

voor de hut. Dat gaat vaak opmerkelijk lang goed. Van het ene op het andere moment slaat echter de vlam in de pan en schieten ze achter elkaar aan de bomen in. Dat levert dan wel weer natuurlijke foto's op van eekhoorns die in alle mogelijke poses aan een boomstam hangen of op een dikke tak zitten. Dankzij de eekhoorns verveel je je totaal niet in deze hut. De bijnaam 'Eekhoornhut' is volledig terecht.

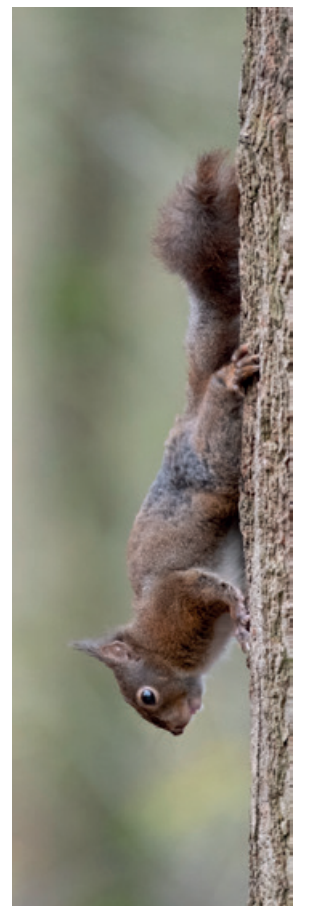
Kort achter de vijver staat een oude boom die duidelijk in verval is. In de gaten kun je gemakkelijk wat vogelpindakaas kwijt, waar een grote bonte specht, boomklever en boomkruiper op afkomen. Helaas vonden diverse voorgangers het een goed idee om ook aan de voorzijde van de boom vogelpindakaas te smeren, met lelijke plekken tot gevolg. Ik gebruik de boom daarom vooral als randje in een foto. De rest van de bomen staat een stuk verder weg, hetgeen doorlopend zorgt voor een rustige achtergrond.

Zon, dus korte sluitertijden

's Middags verschijnt dan eindelijk de beloofde zon. Omdat de hut richting het westen georiënteerd is, geniet je van het prachtige schuine tegenlicht. Het vormt een leuke variatie op de ochtend. Omdat de zon toen niet scheen, ontbraken grote contrasten, onder andere geschikt voor een high key sfeer. Met de zon hebben de foto's meteen veel pit en is low key juist een interessante optie. Dat wordt extra mogelijk gemaakt omdat de achtergrond zich grotendeels in het duister hult. Met de

Links: vink. 295mm; 1/400s bij f/5; ISO 800. Rechts: eekhoorn. 600mm; 1/125s bij f/5.6; ISO 3200.

Lepelaar. 1000mm; 1/640s bij f/8; ISO 2000.

Bergeend jong. 1000mm; 1/800s bij f/8; ISO 400.

Bergeend. 1000mm; 1/1250s bij f/8; ISO 1250.

Fotohut Groenpootruiter

Vlak bij Blankenberge in het noordwesten van België, in de Uitkerkse Polder, heeft Misjel Decler een aantal hutten gerealiseerd. Een van deze hutten, De Grutto, bezocht ik in 2017. Zelfs twee keer, omdat ik de eerste keer wel de potentie zag, maar door erg slecht weer geen al te mooie beelden kon maken. De tweede keer was beter.

Tekst en foto's: **Andius Teijgeler**

Gezien de afstand vanaf mijn woonplaats besloot ik er lange weekendjes weg van te maken met mijn partner. Erg gezellig en in combinatie met samen wandelen en proeven van de geneugten van de Belgische keuken een heel fijne ervaring.

Het lastige bij dit soort natuurlijke hutten is de gevoeligheid voor de waterstand, het weer en dan met name de windrichting en het seizoen. Zo heeft Misjel op het moment van schrijven besloten De Grutto niet te verhuren, daar het water voor de hut

is opgedroogd. Ook wordt er niet gevoerd, waardoor het altijd even afwachten is of je veel gaat zien.

Omdat we beslist een hut van deze natuurminnende, gepensioneerde beroepsfotograaf in dit boek wilden opnemen, toog ik wederom naar België. Ook nu sliep ik in Blankenberge. Waar je normaal de hut voor een dag huurt, mocht ik de avond en ochtend achter elkaar doen. Misjel wachtte mij op en gaf uitleg bij de hut.

Uitkerkse Polder

De hut is uniek gelegen aan de rand van de oude kleiputten van Wenduine, onderdeel van de Uitkerkse Polder. Voor de hut ligt een plas water, omzoomd door riet en met een klein stukje land. Je loopt door kwetsbaar broedgebied naar de hut. De verleiding is groot om dan al te fotograferen, maar om verstoring te voorkomen, geven de huisregels aan dat het niet is toegestaan.

Ik ben er in de tweede helft van juli. Dat wil zeggen ná het broedseizoen en vóór de trek. Niet echt een optimale timing, maar als we heel voorzichtig het luik opentrekken (de camera uiteraard eerst klaargezet), zie ik onmiddellijk enorme aantallen Kievieten, kleine mantelmeeuwen en zilvermeeuwen, een aantal lepelaars en bergeenden met jongen. De hier broedende visdiefjes zijn er niet meer.

Gedurende de avondsessie komen brand- en grauwe ganzen voorbij, laat de oeverloper zich vastleggen en zie ik in de verte koereigers (dit jaar vier broedpaartjes hier!), scholeksters en aalscholvers. Als er ook een wulp landt, ben ik in mijn nopjes.

De setting is een genot, evenals de rust. Af en toe komen de vogels heel dichtbij. Zo zwemmen er jonge kuifeendjes en bergeenden haast onder de hut door. Regelmatig zitten ze ook ver weg. Een periode fotografeer ik met mijn 2x-converter, maar als het wat donker wordt, haal ik die eraf. Omdat je vanachter een camouflagedoek fotografeert, kan ik lang doorgaan. Als de meeste vogels naar hun slaapplek zijn gegaan, besluit ik in te pakken, vol verwachting voor morgenochtend.

Nog één keer kijk ik en plots landt er een watersnip, snel gevolgd door twee wulpen. Het is dus nog te vroeg om al in te pakken! Gelukkig was ik nog niet weg.

Nieuwe ochtend

De ochtendsessie begint vroeg. Een kwartiertje voor zonsopgang zit ik klaar in de hut. Voorzichtig open ik het luik. Ik zie een grote groep wulpen staan en besluit nog voorzigtiger te zijn. Na elke beweging stop ik en kijk naar de reactie van de vogels. Zodra ik beneden brandganzen langs zie zwemmen, wacht ik tot ze voorbij zijn. Als het luik omhoog is, staan de wulpen er nog.

Wulp. 500mm; 1/1000s bij f/4; ISO 1000.

Oeverloper. 1000mm; 1/640s bij f/8; ISO 3200.

IIsvogel in de regen. 780mm; 1/80s bij f/7.1; ISO 12.800.

Boshut Wim

Ik word wakker in de veronderstelling dat het helder is en het een zonnige dag gaat worden. De nieuwsberichten reppen echter over sneeuw die afgelopen nacht voor problemen zorgde. Een vluchtige blik uit het raam leert dat de sneeuw alweer bijna gesmolten is. Gelukkig maar, dan kan ik veilig op pad naar Boshut Wim.

Tekst en foto's: **Bob Luijks**

Van opklaringen blijkt onderweg geen sprake; een mix van regen en natte sneeuw smakt tegen mijn voorruit. Het zorgt direct voor een behoorlijke file. Met geen enkele kans op warm ochtendlicht maakt het me niet zoveel uit. Na Eindhoven rijdt alles gelukkig weer goed door en bereik ik vlot Boshut Wim.

Een bosweggetje leidt direct naar de hut; je parkeert je auto dus meteen naast de hut. Wat een weelde!

Ook een weelde: eekhoorns, meesjes en merels rennen of vliegen weg zodra ik me met het voer voor de hut meld. Volop

activiteit, dus dat belooft veel goeds. Ik haal de voedersilo's weg, schroef stukjes kwartel aan diverse stammen (schroefboormachine aanwezig!) en neem zo snel mogelijk plaats in de hut.

Stammagneet

De deur is nog niet dicht, of de vogels zijn alweer terug. Een grote bonte specht stort zich op een stam, waar ik vet in de voorgeboorde gaten heb gestopt. Je zou bijna denken dat de specht aan een touwtje vastzit, want hij blijft bijna de hele dag op die ene stam aanwezig! De stam is populair, want ook kool- en pimpelmezen weten er wel raad mee. De massaal aanwezige merels bekijken het met een jaloerse blik vanaf de grond. Eén merel waagt een aantal pogingen om een specht na te doen om zo alsnog bij het lekkers in de stam te komen.

Ook de eekhoorns keren weer terug, met gaaien in hun kielzog. De eekhoorns gaan op de in het mos verstopte schaaltes zitten, die daardoor hinderlijk zichtbaar worden. Eentje belandt zelfs in het water en vormt de rest van de dag een drijvend voervlotje. De pimpelmezen vinden het maar wat spannend. Ik besluit de situatie niet te herstellen, om eventuele roofvogels niet te verstoren.

Regen

Het begint te regenen en dat maakt het fotograferen er in de late herfst niet gemakkelijker op. De meeste foto's moet ik gedwongen met 6.400 of zelfs 12.800 ISO maken. Beter dat dan geen foto. Je fotografeert (in dit geval) gelukkig niet door spiegelglas, dus je verliest geen licht. Wel kun je de setting goed waarnemen via vensters van spiegelglas.

Normaal doet regen geen goed bij een fotohut, maar de vogels laten zich vandaag niet uit het veld slaan. De winter loert en dus gaat het eten onverminderd door, de hele dag, zonder dip. De regen mag qua licht dan misschien lastig zijn, het voegt ook zeker het nodige toe: de kleuren zijn voller, druppels in de vijver en natuurlijk de vallende druppels zelf.

Leuke soorten

Zonder aankondiging is daar ineens een middelste bonte specht. Tijdens een vorig hutbezoek (Fotohut De Mast) kreeg ik kortstondig alleen een paar ogen te zien. Vandaag is het gelukkig wel raak. De middelste bonte specht struint op zijn gemak meermaals de boomstam af. Althans, tot zijn grote neef weer terugkeert, want die moet niks hebben van de 'MiBo'.

Een andere leuke soort bij deze hut is de kuifmees. Op advies van Wim had ik wat vet op een liggende stam gesmeerd, speciaal voor de kuifmees. En zowaar, de kuifmees komt ook echt op dit specifieke plekje af. Kuifmezen zijn echter bijzonder onrustig; een uitdaging dus met dergelijke donkere omstandigheden.

Dan begint het echte spektakel: een buizerd verschijnt op een van de palen die speciaal voor de roofvogels bedoeld zijn. Het zijn helaas nogal rechte palen, maar dat is buizerds natuurlijk niet vreemd. Bij de meeste palen heb ik de kwartel aan de achterkant geschroefd, maar niet bij deze eerste paal; daar ligt het aas bovenop. Veel mensen vinden dit niet zo'n prettig gezicht, maar aangezien het een onherkenbaar blank stukje vlees is, vind ik dat wel bij een rover passen. Het is fraai om te zien hoe de machtige roofvogel stukjes vlees lospeutert. De paal staat best ver weg,

De setting.

Oostvaardersveld - De Krakeend

De auto parkeer je het beste langs de Praamweg. Wandel het rondje Oostvaardersveld en je komt vanzelf bij de hut De Krakeend. Daarbij loop je deels door het gebied van de konikpaarden. Let op dat je ze niet te dicht benadert. Voor de hut ligt een waterplas, die grote delen van het jaar vol zit met ganzen en eenden. In het voorjaar heb je hier ook kans op steltlopers. Bijna ieder jaar broeden er kluten. In de hut zitten in het voorjaar vaak nesten van boerenzwaluwen. Let goed op waar je gaat zitten, want voor je het weet zit je in hun aanvliegroute of in de vogelpoep. Lepelaars en zilvereigers lopen vaak aan de overzijde. Aan de rechterkant zie je soms vos en ree. Net als in veel andere vogelkijkhutten fotografeer je vaak enigszins naar beneden. Bij de vogels in het riet om de hut heen heb je daar minder last van.

Praktisch

Waar: Lelystad, Flevoland

Wie: Staatsbosbeheer

Type voorziening: hut

Beste periode: gehele jaar

Vogelkijkhut-ID: 121

Kluut in high key. Op deze manier ligt minder de nadruk op het fotograferen uit de hoogte. 500mm; 1/200s bij f/4; ISO 200.

Tekst en foto: **Andius Teijgeler**

Oostvaardersveld - De Poelruiter

De auto parkeer je langs de Praamweg bij het hek. Vanaf daar loop je naar de Poelruiter. In het riet langs het pad hoor je in het voorjaar de zangvogels zingen. Blijf even staan en je hebt kans dat ze naar boven komen en zich laten vastleggen. Gecamoufleerd door houten schermen bereik je de Poelruiter. Op deze plek heb je een grote kans op zeearend. Vaak zitten ze in de dode bomen rechts van de hut, meestal wel vrij ver weg. Als je geluk hebt komt er een in duikvlucht voorbij. De aanwezige ganzen vliegen dan massaal op. In de vroege ochtend is er vaak prachtig licht en staan de verschillende reigersoorten langs de kanten van het water. Ook de aalscholvers jagen van tijd tot tijd voor de hut. Regelmatig wordt verder een vos gezien en af en toe ook een edelhert in het water. In deze hut kan het in goede periodes best druk zijn. Vroeg zijn of het weekend mijden loont dus. Let naast het water ook op de bosjes rond de hut. Cetti's zanger is een vaste gast in voorjaar en zomer, net als andere zangvogels.

Praktisch

Waar: Lelystad, Flevoland

Wie: Staatsbosbeheer

Type voorziening: hut

Beste periode: jaarrond

Vogelkijkhut-ID: 120

De zeearenden zitten vaak in de bomen aan de rechterkant. In de ochtend heb je daar tegenlicht. 400mm; 1/250s bij f/5.6; ISO 400.

Tekst en foto: **Andius Teijgeler**

Lepelaarhut - Lepelaarplassen

De auto parkeer je voor Camping Waterhout aan de Trekvogelweg in Almere. Vanaf daar is het nog een kleine kilometer lopen naar de Lepelaarhut. Onderweg loop je geregeld langs en over het water, waardoor je ook daar al alert moet zijn op fotokansen. Gecamoufleerd door houten schermen bereik je de Lepelaarhut (52.406425, 5.220882). Het is een van de beste hutten van Nederland om ijsvogels te fotograferen. Zowel links als rechts van de hut staan hiervoor geschikte takken in het water, al gaat het blauwe vogeltje ook graag in een omgevallen wilg of de rietkraag aan de overkant zitten. Door de aanwezigheid van de ijsvogel, maar ook de camping kan het hier best druk zijn. Vroeg zijn of het weekend mijden loont dus. Kijk overigens ook naar de vele andere vogelsoorten die zich geregeld van dichtbij laten zien, zoals meerkoet, krakeend, kuifeend, tafeleend, fuut, en uiteraard lepelaar, al bevindt deze zich vaak op het eiland in de achtergrond. Dit is ook de plek waar blauwe reiger, zilvereiger, kluut en aalscholver zich ophouden. In het riet houden Cetti's zanger en kleine karekiet zich schuil. Met wat geluk zeilt er ook nog een zeearend langs.

Praktisch

Waar: Almere, Flevoland

Wie: Het Flevo-landschap

Type voorziening: hut

Beste periode: gehele jaar, tot en met medio middag

Vogelkijkhut-ID: 4

Met een beetje geluk keert de ijsvogel geregeld terug, waardoor je kunt variëren in beeld. 420mm; 1/400s bij f/7.1; ISO 1600.

Tekst en foto: **Bob Luijks**

Hoge Veluwe - Vogelkijkhut Otterlo

Vlak bij de ingang Otterlo in Het Nationale Park De Hoge Veluwe ligt een vogelkijkhut, met ervoor een klein plasje. Voeren was in het verleden toegestaan, maar mag niet meer. De hut is vooral

geschikt voor het fotograferen van bosvogels. Je hebt er goede kans op soorten als vink, koolmees, pimpelmees, appelvink, merel, goudhaan, kuifmees, zwarte mees, grote bonte specht, boomkruiper en boomklever. De lichtval voor de hut wordt onder andere beïnvloed door de bomen en hun blad. Dat geeft kansen om met spotlight te werken. Op een bewolkte dag kan het overigens ook vrij donker zijn. Aan de randen van de dag is hier ook kans op wilde zwijnen, die uit de dekking komen om te drinken. Regelmatig zijn er frislingen bij. Wil je daar ook kans op hebben, zorg dan in ieder geval dat je geen luchtje hebt gebruikt. Ook helpt het om stil te zijn; een deel van de minder vaak langskomende vogels is enigszins schuw.

Praktisch

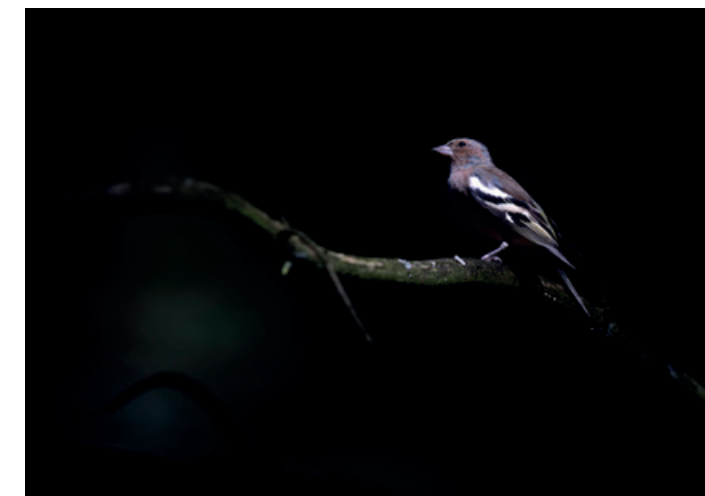
Waar: Otterlo, Gelderland

Wie: Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe

Type voorziening: hut

Beste periode: gehele jaar

Vogelkijkhut-ID: 684

Vink in spotlight. 500mm; 1/640s bij f/4; ISO 100.

Tekst en foto: **Andius Teijgeler**